Tytuł: Manifestacje pozajelitowe nieswoistych zapalnych chorób jelit / Extraintestinal manifestations of inflammatory bowel disease

Słowa kluczowe: CHOROBA LEŚNIOWSKIEGO-CROHNA MANIFESTACJE POZAJELITOWE WRZODZIEJĄCE ZAPALENIE JELITA GRUBEGO NIESWOISTE ZAPALNE CHOROBY JELIT
Keywords: CROHN'S DISEASE EXTRAINTESTINAL MANIFESTATIONS ULCERATIVE COLITIS INFLAMMATORY BOWEL DISEASE

Autorzy:
Józef Ryżko - Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Rzeszowskiego Klinika Gastroenterologii, Hepatologii, Zaburzeń Odżywiania i Pediatrii, Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka", Warszawa

Joanna Ryżko - Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Alergologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Streszczenie:
W nieswoistych zapalnych chorobach jelit (NZChJ) zmiany zapalne dotyczą wyłącznie jelita grubego (wrzodziejące zapalenie jelita grubego, WZJG) bądź różnych odcinków przewodu pokarmowego (choroba Leśniowskiego-Crohna, ch. L-C). Z danych statystycznych wynika, że u 21-41% chorych, częściej niż w populacji ogólnej, współistnieją schorzenia dotyczące innych narządów. W pracy omówiono manifestacje ze strony skóry, układu kostno-stawowego, oka, wątroby, trzustki, nerek, centralnego i obwodowego układu nerwowego, serca i układu krzepnięcia. Przedstawiono zaburzenia pojawiające się równolegle do stanu aktywności zapalnej jelita (skórne, śluzówkowe, oczne, stawowe, hematologiczne), niezależne od aktywności zapalnej jelit (wątrobowe, trzustkowe), będące konsekwencjami zaburzeń wchłaniania i niedożywienia oraz wynikiem reakcji nadwrażliwości na niektóre leki (sulfasalazyna, tiopuryny, leki anty-TNF).
W pracy podkreślono, że choć obecnie manifestacje te pojawiają się u dzieci rzadziej niż u pacjentów dorosłych, to ze względu na obniżanie się wieku zachorowań i cięższy przebieg choroby należy się liczyć ze wzrostem częstości tych manifestacji, które mogą wyprzedzać w czasie wystąpienie objawów ze strony przewodu pokarmowego. Znajomość związku niektórych manifestacji ze stosowanymi u tych chorych lekami przyczyni się do wcześniejszej modyfikacji leczenia.

Abstract:
Crohn's disease (CD) and ulcerative colitis (UC) are inflammatory bowel diseases, with only

colonic involvement (UC) or involvement of other parts of the gastrointestinal tract. Most frequently cited statistical data show that prevalence of extraintestinal manifestations is 21-41%. In this review we discussed dermatological, ophthalmological, mucosal, musculoskeletal, hepatobiliary, renal, cardiac and haematological manifestations. Some manifestations are consequences of intestinal malabsorption and malnutrition, while other are due to hypersensibility to medications (sulphasalasine, tiopurins, anty-TNF therapy).

We underlined, that these manifestations are less frequent in children than in adults, but due to decreasing age at the onset of the disease its heavier course and we may expect that the prevalence of extraintestinal manifestations will increase. As some symptoms may be related to medication, this may require earlier modification of therapy.